

Sygn. akt VII U 289/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2018 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Piotr Pawlak

Protokolant: st. sekr. sąd. Ewa Zimniak – Strusińska

po rozpoznaniu w dniu 21 maja 2018 r. w Bydgoszczy

sprawy D. W.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w B.

o zasiłek macierzyński

na skutek odwołania D. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 28 marca 2018 r. nr (...)

oddala odwołanie.

SSR Piotr Pawlak

Sygn. akt VII U 289/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 marca 2018 r., znak (...), Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, na podstawie przepisów z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników odmówił D. W. prawa do okresowego zasiłku macierzyńskiego. W uzasadnieniu wskazano, iż zgodnie z art. 35a ust 1 pkt 1 ustawy zasiłek macierzyński przysługuje ubezpieczonemu – ojcu dziecka m. in. w przypadku skrócenia okresu pobierania zasiłku macierzyńskiego na wniosek matki dziecka po wykorzystaniu przez nią tego świadczenia co najmniej 14 tygodni od dnia urodzenia dziecka. Organ rentowy wskazał, iż poprzez „ubezpieczonego – ojca dziecka” należy rozumieć ubezpieczonego na mocy ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, zaś wykorzystany przez matkę dziecka zasiłek macierzyński jako świadczenie przysługujące z ubezpieczenia społecznego rolników. Wobec czego organ rentowy stwierdził, iż w przypadku rezygnacji przez matkę dziecka, która jest ubezpieczona w Powiatowym Urzędzie Pracy, z zasiłku macierzyńskiego, po wykorzystaniu co najmniej 14 tygodni zasiłku od dnia porodu w związku z podjęciem pracy, należy odmówić ubezpieczonemu, który jest ubezpieczony w KRUS, prawa dokonania cesji zasiłku macierzyńskiego od dnia 14 lutego 2018 r. z uwagi na występujące różne systemy ubezpieczeń.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł D. W., domagając się przyznania prawa do zasiłku macierzyńskiego. W uzasadnieniu wskazał, iż spełnił wszystkie ustawowe przesłanki do otrzymania tego świadczenia. Nadto odwołujący wskazał, iż ustawa nie wskazuje, aby ojciec dziecka, który jest ubezpieczony w KRUS, nie mógł pobierać zasiłku

macierzyńskiego w sytuacji, gdy matka dziecka jest ubezpieczona w innym systemie ubezpieczeń (PUP, a następnie ZUS).

W odpowiedzi na odwołanie Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

Odwołujący D. W. prowadzi gospodarstwo rolne w miejscowości B., podlegając ubezpieczeniu społecznemu rolników od 2011 r. W dniu (...) urodził mu się syn A. W. (1). Matką dziecka jest A. W. (2), która była zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ż., w związku z czym miała przyznane świadczenie rodzicielskie na syna A. W. (1) z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ż. na okres od dnia 17 października 2017 r. do dnia 15 października 2018 r. Małżonka odwołującego w okresie do dnia 13 lutego 2018 r. nie świadczyła pracy w gospodarstwie prowadzonym przez odwołującego.

Z uwagi na podjęcie zatrudnienia z dniem 14 lutego 2018 r. A. W. (2) zwróciła się do Burmistrza Ż. o uchylenie decyzji przyznającej jej prawo do świadczenia rodzicielskiego. Decyzją z dnia 19 lutego 2018 r. Burmistrz Ż. przychylił się do wniosku A. W. (2) i ustalił prawo do świadczenia rodzicielskiego na okres od dnia 1 lutego 2018 r. do dnia 13 lutego 2018 r., a tym samym uchylił decyzję Burmistrza Ż. z dnia 13 listopada 2017 r. Natomiast decyzją z dnia 16 lutego 2018 r. Starosta (...) orzekł o utracie z dniem 14 lutego 2018 r. przez A. W. (2) statusu osoby bezrobotnej.

W związku z powyższym, wnioskiem z dnia 28 lutego 2018 r. D. W. zwrócił się do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o przyznanie mu prawa do zasiłku macierzyńskiego.

Decyzją z dnia 28 marca 2018 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił odwołującemu prawa do zasiłku macierzyńskiego.

Okoliczności bezsporne, nadto dowód: zeznania odwołującego – k. 11-12, odpis skrócony aktu urodzenia A. W. (1) z dnia 20 października 2017 r. – k. 5 akt KRUS, notatka na posiedzenie kolegium z dnia 21 marca 2018 r. – k. 14 akt KRUS, umowa o pracę z dnia 13 lutego 2018 r. – k. 3 akt KRUS, oświadczenie A. W. (2) z dnia 26 marca 2018 r. – k. 18 akt KRUS, oświadczenie odwołującego z dnia 26 marca 2018 r. – k. 17 akt KRUS, decyzja Burmistrza Ż. z dnia 19 lutego 2018 r. – k. 4 akt KRUS, decyzja Starosty (...) z dnia 16 lutego 2018 r. – k. 2 akt KRUS, wniosek odwołującego z dnia 28 lutego 2018 r. – k. 7 akt KRUS, decyzja KRUS z dnia 28 marca 2018 r. – k. 19 akt KRUS

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu odwołanie nie jest zasadne i nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy i aktach KRUS, których prawdziwości i wiarygodności strony nie kwestionowały w toku procesu. Nadto Sąd oparł się na zeznaniach odwołującego, które były logiczne, konkretne, spójne i korelowały z pozostałym materiałem dowodowym, wobec czego Sąd nie znalazł podstaw by je kwestionować. Należy zaznaczyć, iż stan faktyczny sprawy pozostawał zasadniczo bezsporny, a rozstrzygnięcia wymagała kwestia prawna, przysługiwania ubezpieczonemu prawa do zasiłku macierzyńskiego na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tj. Dz. U. z 2017 r., poz. 2336, ze zm.).

Stosownie do art. 1. ust. 1. ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tj. Dz. U. z 2017 r., poz. 2336, ze zm. dalej ustawy) ubezpieczenie społeczne rolników, zwane dalej "ubezpieczeniem", obejmuje, na zasadach określonych w ustawie, rolników i pracujących z nimi domowników oraz pomocników rolnika, którzy:

1) posiadają obywatelstwo polskie lub

2) są uprawnieni do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 87 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, z późn. zm.) lub są zwolnieni na podstawie przepisów szczególnych z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę.

W ubezpieczeniu wyodrębnia się:

- 1) ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie;
- 2) ubezpieczenie emerytalno-rentowe (ust. 2 art. 1 ustawy).

Zgodnie z dyspozycją art. 35a. ust. 1 pkt 1 ustawy zasiłek macierzyński przysługuje osobie ubezpieczonej, która:

- 1) jest matką albo ojcem dziecka, z uwzględnieniem ust. 2;

Zasiłek macierzyński przysługuje ubezpieczonemu - ojcu dziecka w przypadku: skrócenia okresu pobierania zasiłku macierzyńskiego na wniosek matki dziecka po wykorzystaniu przez nią tego świadczenia za okres co najmniej 14 tygodni od dnia urodzenia dziecka (ust. 2 pkt 1).

Poza sporem pozostawał w sprawie fakt, iż do sytuacji ubezpieczonego zastosowanie znajdzie właśnie art. 35a ustawy, gdyż do zdarzenia warunkującego prawo do świadczenia tj. urodzenia dziecka, doszło po dniu 1 stycznia 2016 r. (tj. po zmianie treści art. 35a ustawy). Pozostaje jednak pytanie czy odwołujący spełniał wszystkie warunki wskazane w powołanym przepisie i wobec tego ma prawo do zasiłku macierzyńskiego w sytuacji wcześniejszego pobierania przez jego małżonkę przedmiotowego zasiłku z innego systemu ubezpieczeń (tj. powszechnego) a następnie zaprzestania jego pobierania, podczas gdy on – odwołujący jest ubezpieczony w systemie ubezpieczenia rolniczego. Odwołujący nie kwestionował faktu, iż w dacie urodzenia dziecka podlegał ubezpieczeniu rolników w KRUS zaś jego żona była zarejestrowana jako osoba bezrobotna w Powiatowym Urzędzie Pracy, co zresztą zostało potwierdzone na podstawie decyzji Starosty (...), który to orzekł, iż małżonka odwołującego utraciła z dniem podjęcia pracy tj. z dniem 14 lutego 2018 r. status osoby bezrobotnej. Odwołujący nie podważał również okoliczności, że jego małżonka zdecydowała się na skrócenie okresu pobierania świadczenia rodzicielskiego do 17 tygodni czyli do dnia 13 lutego 2018 r. w związku z zawarciem przez nią umowy o pracę (k. 3 akt KRUS). Zdaniem pozwanego organu, skoro matka zarejestrowana była w Powiatowym Urzędzie Pracy i z tego tytułu pobierała świadczenie rodzicielskie to nie jest osobą ubezpieczoną w KRUS, a tylko w takim przypadku ojcu dziecka jako również ubezpieczonemu w KRUS przysługiwało by prawo do zasiłku macierzyńskiego na podstawie powołanego przepisu. W ocenie organu rentowego nie ma możliwości dokonywania cesji zasiłku macierzyńskiego między różnymi systemami ubezpieczeń. Innymi słowy jako warunek konieczny nabycia prawa do zasiłku macierzyńskiego przez ojca dziecka na podstawie art. 35a ustawy, KRUS wskazał podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników zarówno przez ojca jak i przez matkę rezygnującą z dalszego pobierania zasiłku macierzyńskiego z KRUS po wykorzystaniu co najmniej 14 tygodni tego zasiłku.

Odwołujący jako rolnik podlega z mocy ustawy rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu, który w związku z urodzeniem dziecka przewiduje wypłatę jednorazowego zasiłku oraz zasiłku macierzyńskiego, natomiast jego małżonka w chwili urodzenia dziecka była zarejestrowana jako osoba bezrobotna, jak również nie pracowała na gospodarstwie prowadzonym przez jej męża – odwołującego. W związku z powyższym przepisy ustawy dotyczące ubezpieczenia rolników i świadczeń przysługujących rolnikowi stosuje się także do małżonka rolnika, chyba że ten małżonek nie pracuje w gospodarstwie rolnika ani w gospodarstwie domowym bezpośrednio związanym z tym gospodarstwem (art. 5 ustawy). Dlatego też małżonka ubezpieczonego nie mogła domagać się przyznania jej zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w art. 35a ustawy. W ocenie Sądu, fakt, iż żona odwołującego nie podlega przepisom w/wym, nie była objęta systemem ubezpieczenia społecznego rolników, wyłączał tym samym uprawnienie odwołującego do żądania zasiłku macierzyńskiego, mimo spełnienia przesłanek wskazanych w przedmiotowym przepisie w sytuacji pobierania przez żonę odwołującego przez co najmniej 14 tygodni przedmiotowego zasiłku z powszechnego ubezpieczenia społecznego. Zarówno ustawa o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz ustawa, na mocy której było wypłacane żonie odwołującego świadczenie rodzicielskie w sposób kompletny regulują kwestie związane ze świadczeniami związanymi

z narodzeniem dziecka. Świadczenie jakie pobierała żona ubezpieczonego miało zupełnie inną podstawę. Nie ma możliwości, aby można było pobierać zasiłek macierzyński (kontynuować jego pobieranie przez odwołującego) z dwóch różnych podstaw prawnych, nawet jeżeli zachodzą przesłanki do uzyskania go przez ojca dziecka w sytuacji, gdy matka dziecka skróciła okres pobierania tego zasiłku. Rezygnacja przez żonę ubezpieczonego ze świadczenia rodzicielskiego była decyzją podyktowaną rozpoczęciem pracy na mocy zawartej umowy o pracę z dnia 13 lutego 2018 roku. Świadczenie rodzicielskie, które pobierała żona odwołującego zostało całościowo uregulowane w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2017 r., poz. 1952, ze zm.), która również przewiduje przesłanki ubiegania się przez ojca dziecka o jego przyznanie, m. in. w przypadku skrócenia przez matkę dziecka okresu pobierania świadczenia rodzicielskiego. Powołane powyżej przepisy świadczą o tym, iż zarówno w tej ustawie jak i ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników, uprawnienie do świadczeń z tytułu urodzenia dziecka zostały uregulowane kompleksowo.

Zdaniem Sądu, który w tym względzie podziela stanowisko organu rentowego, ubieganie się o zasiłek macierzyński z dwóch różnych systemów tj. ZUS i KRUS, na podstawie dwóch różnych podstaw prawnych nie jest dopuszczalne. Uzasadniony jest zatem wniosek, że osoba, która z tytułu urodzenia dziecka ma prawo do zasiłku rodzicielskiego może pobrać ten zasiłek tylko na podstawie przepisów jednej ustawy. Oznacza to, że nie może występować swoistego rodzaju „cesja” tego zasiłku na męża takiej osoby, która podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu (patrz: wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 r., III ZP 8/96, OSNP 1997/13/238). Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni podziela wnioski zawarte w powołanej uchwale Sądu Najwyższego, oparte co prawda na innym stanie faktycznym, jednakże aktualne na gruncie przedmiotowej sprawy, a formułujące kardynalną zasadę braku możliwości „cesji” uprawnień do zasiłków pomiędzy różnymi systemami ubezpieczeń społecznych.

W związku z powyższym Sąd na podstawie art. 477¹⁴§1 k.p.c. oddalił odwołanie.

SSR Piotr Pawlak